

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci – katedra historie
POSUDEK NA MAGISTERSKOU DIPLOMOVOU PRÁCI

autor práce: MARTIN GAMBA

název práce: AKČNÍ VÝBORY NÁRODNÍ FRONTY NA ZNOJEMSKU V LETECH 1948–1949

rok vypracování: 2018

počet stran: 106

vedoucí práce: doc. PhDr. Karel Konečný, Csc.

oponent: Mgr. Aleš Zapletal

Volba tématu, originalita, přínos

Předložená práce je sondou do průběhu čistky po únorovém převratu v roce 1948 na Znojemsku. Autor mapuje celostátní proces na příkladu konkrétního okresu, majícího několik pozoruhodných specifik (pohraniční oblast, dosídlení po odsunu Němců, venkovský charakter s převládající zemědělskou výrobou). Výklad je dotažen až na úroveň jednotlivých institucí – v oblasti státní správy (konkrétně okresní národní výbor), hospodářství, církve (konkrétně činnost tzv. Katolické akce), spolků (konkrétně transformace Sokola) a nekomunistických politických stran. V tomto smyslu je téma práce originální a přínosné. Autor vykonal potřebný výzkum umožňující porozumět regionálním specifikům celostátního procesu, respektive specifickému vývoji v jednotlivých institucích.

Práce s prameny, kritika a interpretace

Práce vychází zejména z materiálů okresního výboru Národní fronty Znojmo a okresního národního výboru Znojmo, které jsou uloženy ve Státním okresním archivu ve Znojmě. Z téhož archivu pocházejí další využitě fondy (okresní výbor KSČ, městský národní výbor Znojmo). Autor využil také některé dokumenty krajské úrovně správy, které jsou uloženy v Moravském zemském archivu v Brně. Ve výkladu je dále citován dobový tisk. Celkově lze říci, že autor s prameny pracuje velmi dobře, což lze doložit například na tom, že v archivních materiálech dokáže rozpoznat, kdy se zmínky o určitém problému stávají pouhými frázemi. Dobový tisk využívá pouze pro ilustraci ohlasů konkrétní události ve veřejném prostoru; je si vědom tendenčního podání, na něž v některých případech výslovně upozorňuje. Pramenná základna je v úvodu práce obstojně okomentována.

Ojediněle je ve výkladu převzata dobová formulace, aniž by bylo vyjádřeno, že jde o citaci dokumentu.

Práce se sekundární literaturou, bibliografie

Sekundární literatura umožňuje autorovi zasadit události ve znojemském okrese do celostátního kontextu. Vychází zejména z prací Karla Kaplana, který se únorovému převratu a následnému vývoji v padesátých a šedesátých letech dlouhodobě věnuje a jeho dílo nelze při zpracování příbuzných témat opomenout. Autor cituje práci K. Kaplana zejména v charakteristice Národní fronty a církevní politiky československého státně socialistického zřízení. Autor využívá i práci Jaroslava Mlýnského o průběhu únorového převratu ve Znojmě,

která vznikla v 70. letech. Opět je tak možno ocenit, že dokáže kriticky pracovat s tendenčně pojatými texty – práci J. Mlýnského využívá jako zdroj faktografických údajů, ale nepřebírá její hodnocení událostí.

Bibliografie je poměrně úzká, u magisterské diplomové práce by bylo možno očekávat rozsáhlejší; přitom lze uvést i tituly, které nejsou ve výkladu přímo citovány, ale dotýkají se, i jen částečně, pojednávané problematiky.

Metodologie a argumentace

Autor postupuje od roviny celostátní na rovinu okresní, tedy od obecnějšího ke konkrétnímu. Vzájemný vztah obou rovin je obousměrně funkční: konkrétní případy ve vývoji znojemského okresu dokládají vývoj celostátní a zároveň jsou do něj zasazeny jako do svého širšího rámce. Výklad působí celistvě, soudržně, čímž autor dokazuje, že je schopen o vybrané problematice uvažovat jako o celku, nejen o izolovaných jevech. Ve výkladu nejsou žádné nadbytečné pasáže, u nichž by nebylo zřejmé, proč byly zařazeny. Tuto stránku práce považuji za její největší přednost. Je nicméně škoda, že se autor nepokusil práci završit promyšlenějším závěrem. Závěr je v tomto případě pouze shrnutím toho, o čem výklad pojednává. Bylo by vhodné jej dále rozvinout a dovést na obecnější úroveň.

Struktura a forma, jazykové zpracování

Práce je formálně rozdělena do třech kapitol, přičemž těžiště výkladu leží v kapitole třetí. Ta je dále rozdělena na několik podkapitol. Toto asymetrické řešení působí neobvykle, ale díky celistvosti výkladu není na překážku porozumění. Formální náležitosti jsou vcelku dodrženy; osobně bych ocenil častější odkazy na prameny v poznámkách pod čarou. Kladem je přehledný seznam zkratk. Po jazykové stránce je práce téměř bez pravopisných chyb a překlepů. Problémem je nicméně to, že při použití zkratky ve funkci podmětu věty kolísá rod přísudku, např. s často využívanou zkratkou OAV (Okresní akční výbor) se pojí rod mužský (jak je gramaticky správně), rod ženský i rod střední. Tato chyba pochopitelně není překážkou porozumění výkladu, ale příslušné věty kvůli ní působí neobratně.

Celková navržená známka před obhajobou: B.

Otázky k obhajobě:

- 1. Pokuste se formulovat, co proces očisty na Znojemsku v letech 1948-1949 vypovídá o celostátním vývoji.**
- 2. Jakým dalším směrem by bylo možno Váš výzkum rozvinout?**

V Olomouci dne 25. května 2018.

Aleš Zapletal